

PLAN
ODNOWY MIEJSCOWOŚCI

STARA WISŁA

GMINA MIŁORADZ

Czerwiec, 2009r.

Spis treści:

1. Wstęp.....	3
2. Ogólna charakterystyka miejscowości.....	4
3. Inwentaryzacja zasobów miejscowości	8
4. Mocne i słabe strony miejscowości	12
5. Opis planowanych zadań.....	13

1. Wstęp

Rozwój i odnowa obszarów wiejskich stanowi kluczowe wyzwanie dla Polski w okresie integracji z Unią Europejską. Zasadniczym celem jest wzmocnienie działań służących zmniejszeniu dysproporcji i różnic w poziomie rozwoju obszarów wiejskich w stosunku do terenów miejskich.

Plan Odnowy Miejscowości jest jednym z najważniejszych elementów odnowy wsi, jej rozwoju oraz poprawy warunków pracy i życia mieszkańców. Sporządzenie i uchwalenie takiego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy aplikowaniu o środki finansowe w ramach „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007 - 2013” działanie „Odnowa i rozwój wsi”.

Celem działania „Odnowa i rozwój wsi” jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Działanie umożliwi rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost ich atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej. W ramach działania pomocą finansową zostaną objęte projekty dotyczące:

- budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia obiektów:
 - pełniących funkcje publiczne, społeczno-kulturalne, rekreacyjne i sportowe,
 - służących promocji obszarów wiejskich, w tym propagowaniu i zachowaniu dziedzictwa historycznego, tradycji, sztuki oraz kultury,
- kształtowania obszaru przestrzeni publicznej;
- budowa, remont lub przebudowa infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych lub społeczno-kulturalnych;
- zakupu obiektów charakterystycznych dla tradycji budownictwa w danym regionie, w tym budynków będących zabytkami, z przeznaczeniem na cele publiczne;
- odnawiania, eksponowania lub konserwacji lokalnych pomników historycznych, budynków będących zabytkami lub miejsc pamięci;

- kultywowania tradycji społeczności lokalnej oraz tradycyjnych zawodów.

Praca nad przygotowywaniem Planu wsparta została konsultacjami z mieszkańcami sołectwa Stara Wisła, przeprowadzonymi za pośrednictwem Rady Gminy i Rady Sołeckiej. Wszystkie zadania zawarte w tym planie zostały wypracowane podczas zebrania wiejskiego z mieszkańcami sołectwa. Plan Odnowy Miejscowości Stara Wisła jest dokumentem otwartym, a zapisane w nim zadania będą aktualizowane stosownie do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych jak i zewnętrznych, pojawiających się nowych możliwości oraz zmiany hierarchii priorytetów przyjętych przez Radę Gminy Miłoradz. Uwzględniane będą również nowe potrzeby zgłaszane przez radnych, grupy mieszkańców, organizacje pozarządowe oraz sektor publiczny i prywatny.

2. Ogólna charakterystyka miejscowości

Położenie geograficzne

Gmina Miłoradz leży w zachodniej części powiatu malborskiego, w środkowowschodnim rejonie województwa pomorskiego na obszarze Żuław Malborskich, w rozwidleniu rzeki Wisły i Nogatu. Jest jedną z sześciu gmin powiatu malborskiego.

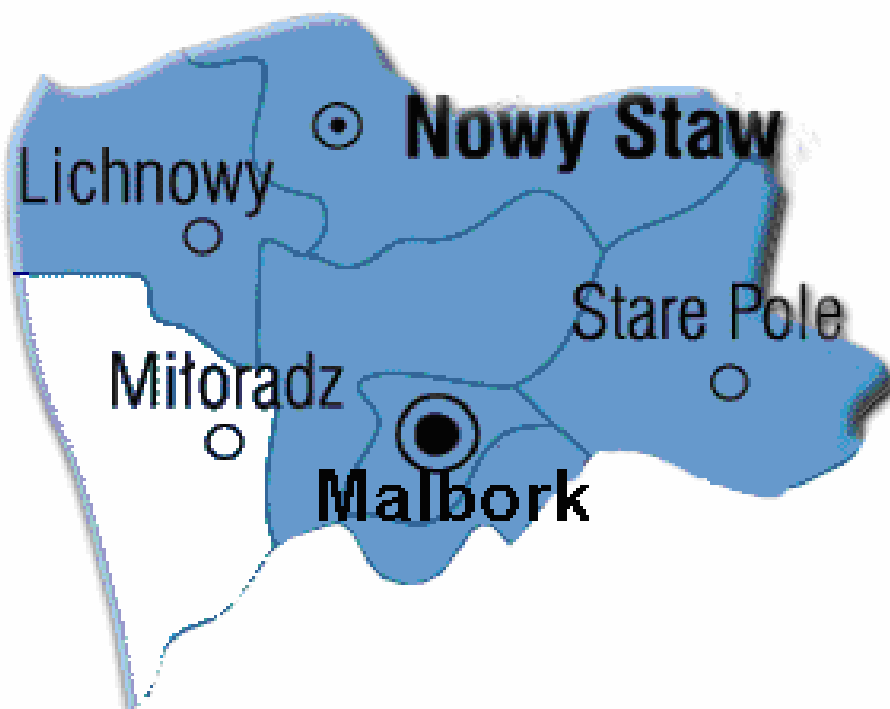
W skład Gminy Miłoradz wchodzi następujące sołectwa: Bystrze, Gnojewo, Kończewice, Mątowy Małe, Mątowy Wielkie, Miłoradz, Pogorzała Wieś, Stara Kościelnica i Stara Wisła.

Gmina Miłoradz graniczy z gminą Lichnowy i Gminą Malbork (w obrębie powiatu malborskiego) oraz gminami powiatu tczewskiego i sztumskiego.

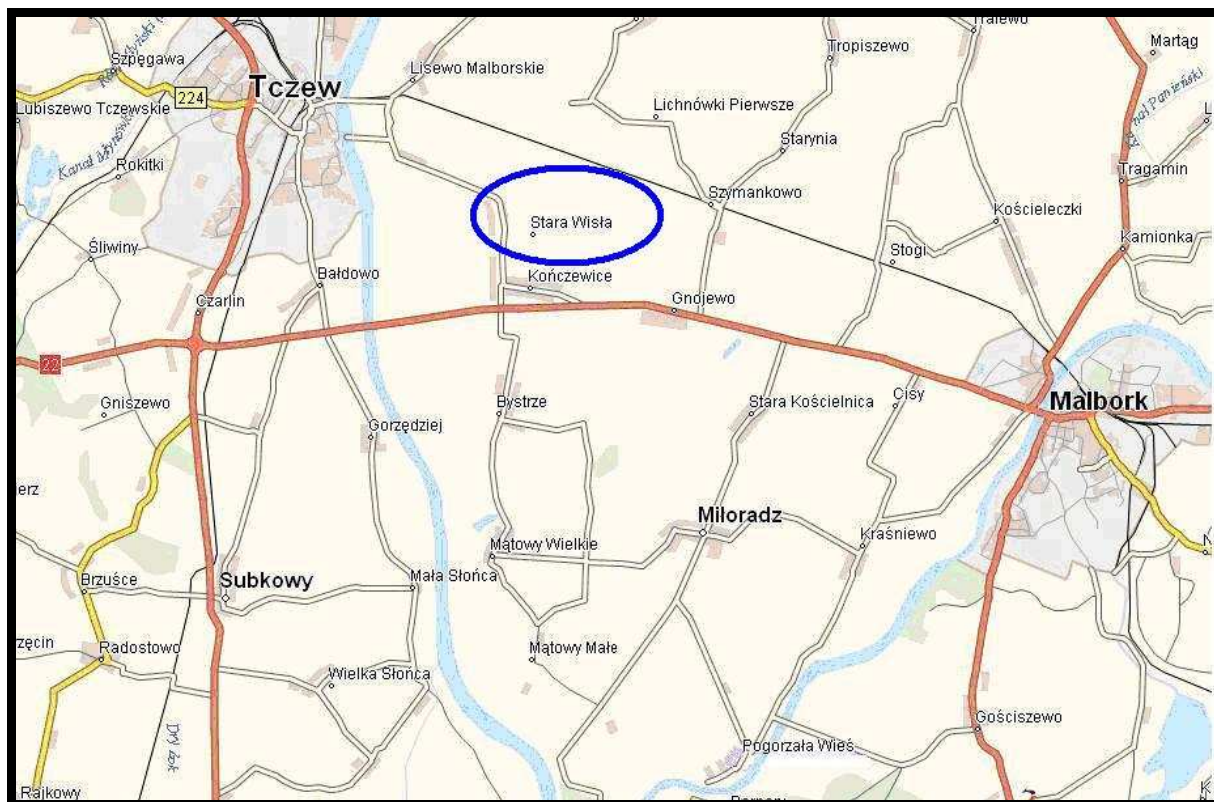
Stara Wisła położona jest w północnym krańcu gminy, sąsiaduje z gminą Lichnowy i brzegiem Wisły.

Położenie	54° 04' 18" N 18° 51' 19" E
-----------	--

Rysunek nr 1. Gmina Miłoradz na tle powiatu malborskiego.

Rysunek nr 2. Lokalizacja sołectwa Stara Wiśła

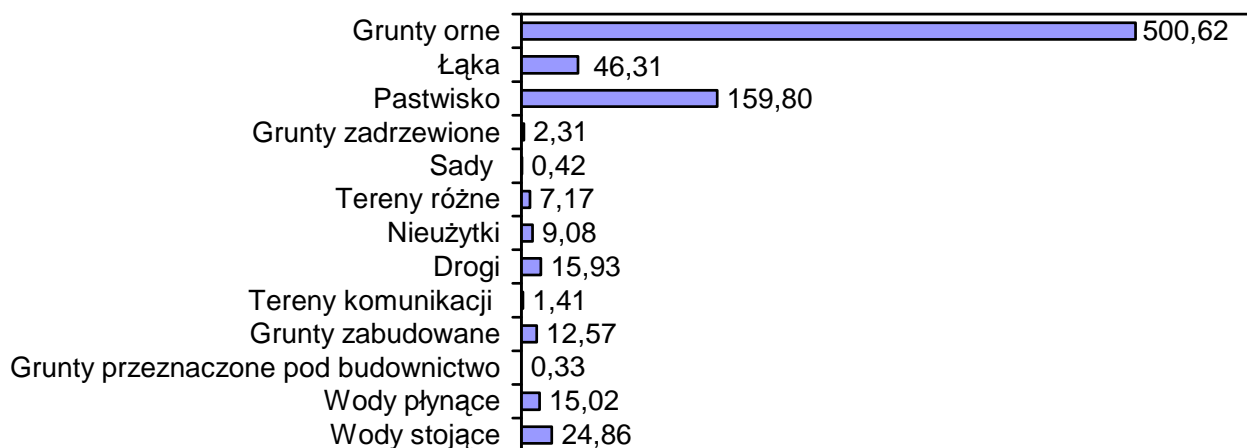

Powierzchnia

Powierzchnia sołectwa Stara Wisła wynosi 795,8309 ha, co stanowi ponad 8% całkowitej powierzchni Gminy Miłoradz.

Zestawienie powierzchni użytków zaprezentowano na poniższym wykresie.

Wykres nr 1. Zestawienie powierzchni użytków sołectwa Stara Wisła (w ha).

Liczba ludności

Według stanu na dzień 31.12.2008r. sołectwo Stara Wisła zamieszkuje 186 osób - 97 kobiet, co stanowi 52,2% ogólnej liczby mieszkańców sołectwa i 89 mężczyzn, których liczba stanowi 47,8% ogólnej liczby mieszkańców sołectwa.

Liczba mieszkańców sołectwa Stara Wisła stanowi 6,1% ogólnej liczby mieszkańców Gminy Miłoradz.

Historia

W średniowieczu tereny doliny Wisły i Nogatu, jako przygraniczne, zamieszkałe były przez Prusów, Pomorzanie i Polaków, a trwałe charakter lokacyjny dała im krzyżacka akcja kolonizacyjna. Na przestrzeni wieków tereny te zamieszkiwane były przez ludność wielu narodowości i wyznań. W okresie wczesnego średniowiecza zaludniane były zarówno przez ludność słowiańską, jak i pruską.

Swoje piętno na tych ziemiach odcisnęli krzyżacy administrujący teren żuław do 1466 r. Po wojnie trzynastoletniej cały obszar żuław znalazł się w granicach państwa polskiego. Wtedy to swobodny szlak wodny zintensyfikował kontakty z Zachodem co

ułatwiło przepływ idei, przede wszystkim religii luterńskiej. Równocześnie zwiększyły się kontakty z zachodem. I choć na żuławach Malborskich katolicyzm stanowił nadal religię państwową, to jednak luteranie stanowili większość. W XVI wieku napłynęła nowa fala osadników – z Niderlandów, prześladowanych w swoim kraju z powodu przyjętego wyznania.

Mennonici przynieśli ze sobą bardzo wysokie umiejętności rolnicze oraz udoskonalenie metody melioracji. W wyniku I rozbioru Polski w 1772 r. teren całego obecnego powiatu malborskiego został zajęty przez państwo pruskie. Zmiana przynależności państwowej spowodowała m.in. zmniejszenie liczebności ludności mennonickiej. Surowe zasady tej religii (skrajny pacyfizm, zakaz noszenia broni, zakaz składania jakichkolwiek przysięg) spowodowały prześladowania ze strony militarystycznego państwa, a w ich wyniku emigrację znacznej części mennonitów w rejon Morza Czarnego. W XIX wieku nastąpił dalszy rozwój ekonomiczny tego terenu, do czego przyczyniła się poprawa komunikacji – budowa dróg i kolei, w tym – gęstej sieci kolejek wąskotorowych, docierających do większości miejscowości w gminie łączących je z większymi miastami regionu - Malborkiem i Tczewem.

W okresie II wojny światowej wycofanie się wojsk niemieckich przed Armią Czerwoną spowodowało ogromne zniszczenia. Niemcy przerwali wały przeciwpowodziowe, zalewając znaczną część żuław. Nastąpiły też ogromne migracje ludności. Na te tereny kierowano osadników z Pomorza oraz tzw. repatriantów ze wschodnich terenów II Rzeczypospolitej. Nowi mieszkańcy nie mieli doświadczenia w gospodarowaniu w takich warunkach środowiska przyrodniczego, więc mimo rekonstruowania zniszczonego systemu melioracyjnego i przeciwpowodziowego poziom rolnictwa obniżył się.

Przestrzenna struktura miejscowości:

Układ wsi: południkowy, Układ ruralistyczny: ulicowo-placowy.

Zabytkowa architektura reprezentowana jest przez dwa drewniane domy w południowej części wsi oraz cztery murowane domy z początku XIX w.

3. Inwentaryzacja zasobów miejscowości.

Zasoby – to wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi i otaczającego ją obszaru, które mogą być wykorzystane obecnie bądź w przyszłości w budowaniu bądź realizacji publicznych bądź prywatnych przedsięwzięć odnowy wsi.

Rodzaj zasobu	Brak	Jest o znaczeniu małym	Jest o znaczeniu średnim	Jest o znaczeniu dużym
Środowisko przyrodnicze				
walory krajobrazu			X	
walory przyrodnicze			X	
wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy)			X	
gleby				X
kopaliny	X			
Środowisko kulturowe				
walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe			X	
walory zagospodarowania przestrzennego			X	
zabytki		X		
zespoły artystyczne	X			
Dziedzictwo religijne i historyczne				
miejsca, osoby i przedmioty kultu		X		
święta, odpusty, pielgrzymki			X	
tradycje, obrzędy, gwara		X		
legandy, podania i fakty historyczne	X			
ważne postacie historyczne	X			
specyficzne nazwy	X			

Rodzaj zasobu	Brak	Jest o znaczeniu małym	Jest o znaczeniu średnim	Jest o znaczeniu dużym
Obiekty i tereny działki pod zabudowę mieszkaniową działki pod domy letniskowe działki pod zakłady usługowe i przemysł pustostany mieszkaniowe, magazynowe i po przemysłowe tradycyjne obiekty gospodarskie wsi (spichlerze, kuźnie, młyny) plac i miejsca publicznych spotkań miejsca spotkań i rekreacji	 X X X 	X 	 X 	
Gospodarka, rolnictwo specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe) znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne	X X X	 	 	
Sąsiedzi i przyjezdni korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo (duże miasto, arteria komunikacyjna, atrakcja turystyczna) ruch tranzytowy przyjezdni stali i sezonowi	 X 	 	 X 	 X
Instytucje placówki opieki społecznej szkoły Dom kultury Inne	X X X X	 	 	
Ludzie, organizacje społeczne OSP KGW Stowarzyszenia Darczyńcy i sponsorzy	X X 	 X X	 	

Cechy wyróżniające, jakie posiada sołectwo Stara Wisła, to:

- bardzo mała społeczność,
- położenie na obrzeżach gminy,
- położenie w delcie Wisły i Nogatu.

Informacje dodatkowe:

a) W sołectwie Stara Wisła znajduje się Obszar NATURA 2000, który obejmuje obszar pomiędzy rzeką Wisłą a wałem rzeki o pow. ok. 80 ha

b) Obiekty i tereny: W miejscowości znajdują się tereny zieleni o łącznej powierzchni ok. 400 m².

c) Infrastruktura techniczna:

- Energia dostarczana jest przez sieć energetyczną
- Woda dostarczana jest dzięki ujęciu wody w Kończewicach, którym zarządza Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Miłoradzu
- Dostarczanie ciepła do gospodarstw domowych ma charakter indywidualny - węglowe.
- Ścieki odprowadzane są do oczyszczalni ścieków w Miłoradzu
- Odpady stałe wywożone są przez firmy zajmujące się utylizacją odpadów stałych.

d) Gospodarka i rolnictwo - Na terenie sołectwa występują głównie indywidualne gospodarstwa rolne, z których mieszkańcy się utrzymują. Pozostali zatrudnieni są w pobliskich miastach.

Dziedzictwo kulturowe - obiekty zabytkowe:

NR	OBIEKT	RODZAJ	WŁAS	MATERIAŁ	DATOWANIE	DAT	DAT	STAN
G6	dom mieszkalny	mieszkalne	prywatna	ceglane	1909, przebudowany	1900	1925	dobry
G6	budynek gospodarczy 1	pomocnicze	prywatna	ceglane	1909	1900	1925	dobry
G6	budynek gospodarczy	pomocnicze	prywatna	ceglane	1909	1900	1925	dobry
	brama i ogrodzenie	rolnictwo	nieustalo	ceglane	ok. 1900	1900	1925	zaniedbany
24	dom mieszkalny	mieszkalne	prywatna	ceglane	ok. 1910	1900	1925	dobry
8	budynek gospodarczy	pomocnicze	prywatna	ceglane	ok. 1920	1900	1925	dobry
	cmentarz ewangelicki	nie użytkowany	państwo	nie dotyczy	pocz. 19 w.	1800	1950	zaniedbany
	budynek gospodarczy	mieszkalne	prywatna	ceglane	ok. 1900	1900	1925	zaniedbany

4. Mocne i słabe strony miejscowości

KRYTERIUM	MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
POŁOŻENIE, ŚRODOWISKO NATURALNE, EKOLOGIA	<ul style="list-style-type: none"> • Walory przyrodnicze • Położenie geograficzne • Ochrona środowiska • Sąsiedztwo Trójmiasta • Sąsiedztwo Tczewa • Rzeka Wisła 	<ul style="list-style-type: none"> • Mały obszar terytorialny • Zabezpieczenie przeciwpowodziowe • Wisła • Klimat • Słaba pozycja wśród konkurencyjnych gospodarstw rolnych
SPOŁECZNOŚĆ, POTENCJAŁ LUDZKI, EDUKACJA	<ul style="list-style-type: none"> • Duża liczba młodych ludzi • Potencjał ludzki • Tania siła robocza • Zaangażowanie mieszkańców w samorządności sołeckiej 	<ul style="list-style-type: none"> • Wysokie bezrobocie • Małe nakłady na oświatę • Migracje młodych, wykształconych ludzi do wielkich aglomeracji miejskich • Małe finanse powiatu, gminy • Niskie dochody mieszkańców
WARUNKI SOCJALNO-BYTOWE	<ul style="list-style-type: none"> • Dbłość o czystość i estetykę 	<ul style="list-style-type: none"> • Budownictwo niewystarczająca ilość sal gimnastycznych, boisk
GOSPODARKA, ROLNICTWO	<ul style="list-style-type: none"> • Zasoby gruntów rolnych o wysokich klasach • Dogodne warunki do hodowli zwierząt • Potencjał rolniczy Żuław Wiślanych • Atrakcyjny obszar dla inwestorów • Wolne tereny inwestycyjne • Niskie ceny ziemi • Duży potencjał gospodarczy 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak tradycji w zakresie rozwoju przemysłu w gminie • Przetwórstwo rolne • Brak ogólnej polityki rolnej niezakończony proces restrukturyzacji gospodarstw rolnych • Brak zakładów produkcyjnych dużo niewykorzystanych terenów rolniczych • Brak pakietu zachęt dla inwestorów • Wolno rosnąca ilość miejsc pracy
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I INFORMACYJNA, KOMUNIKACJA	<ul style="list-style-type: none"> • Bliskość lotniska • Trasa Królewiec-Gdańsk • Sieć dróg wodnych śródlądowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Zaniedbana melioracja • Słaby rozwój informacji o możliwości przepływu siły roboczej • Słabo rozwinięty internet (dostęp)

KULTURA, SPORT I TURYSTYKA	<ul style="list-style-type: none"> • Walory dziedzictwa kulturowego • Walory turystyczne • Atrakcyjne warunki przyrodnicze dla rozwoju turystyki i agroturystyki 	<ul style="list-style-type: none"> • Słaba infrastruktura turystyczna • Brak bazy noclegowej mały udział ludności w życiu kulturalnym • Niedostateczne wykorzystanie walorów przyrodniczych • Brak środków na kulturę
-----------------------------------	---	---

5. Opis planowanych zadań

Priorytet I:

Nazwa: Wiata drewniana - jako miejsce spotkań mieszkańców

Cel:

Projekt wpisuje się w ramy priorytetowego dla gminy zadania, które polega na: stworzeniu w każdym sołectwie miejsca integracji społecznej, poprzez remonty i doposażenie świetlic (w sołectwach, w których funkcjonują) oraz postawienie obiektów pełniących podobne funkcje (w sołectwach, w których nie ma świetlic).

Cele szczegółowe:

- ✓ stworzenie miejsca spotkań mieszkańców,
- ✓ podniesienie jakości życia mieszkańców wsi,
- ✓ zmiana postawy mieszkańców – poczucie współodpowiedzialności,
- ✓ stworzenie miejsca czynnej rekreacji i wypoczynku,
- ✓ zwiększenie bezpieczeństwa i higieny spędzania czasu wolnego,
- ✓ zwiększenie estetyki wsi,
- ✓ zagospodarowanie terenów zielonych dotychczas niedostępnych dla mieszkańców wsi,
- ✓ wspomoczenie profilaktyki zachowań dewastacyjnych młodzieży,
- ✓ stworzenie atrakcji dla turystów i przyjezdnych,

Przeznaczenie: powstanie obiektu spełniać ma ważną rolę, jaką jest miejsce spotkań dla mieszkańców. Obecnie sołectwo Stara Wisła nie ma żadnego miejsca (brak świetlicy), w którym mieszkańcy mogliby się spotkać i decydować o wspólnych działaniach we wsi. Wiata spełniała będzie ponadto funkcję rekreacyjną. Będzie miejscem przystosowanym do zorganizowania spotkań

zarówno dorosłych mieszkańców sołectwa, jak i młodzieży, co przysłuży się zapobieganiu dewastacjom innych obiektów. Wiata pozwoli na zorganizowanie imprez sołeckich. Będzie stanowiła atrakcję i przystanek dla turystów podróżujących szlakiem Żuław.

Realizacja: 2009r.

Planowana kwota: ok. 50.000 zł

Źródło finansowania: Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, działanie "Odnowa i rozwój wsi", udział mieszkańców, wkład własny

Powstanie wiaty jest jednym z elementów projektu obejmującego 9 sołectw Gminy Miłoradz, w ramach którego dokonane zostaną remonty i doposażenie świetlic wiejskich w sześciu sołectwach, natomiast w pozostałych trzech sołectwach, w których nie ma świetlic oraz żadnych innych miejsc spotkań powstaną kryte drewniane wiaty o pow. ok. 35 m², które w zastępstwie świetlic będą pełniły miejsce spotkań dla mieszkańców.

Priorytet II:

Nazwa: Budowa świetlicy i zagospodarowanie terenu w centrum wsi

Cel: Zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych oraz rozwój tożsamości społeczności wiejskiej i zachowania dziedzictwa kulturowego, poprzez:

- Budowę świetlicy wiejskiej wraz z zagospodarowaniem terenu przy niej, tj. parkingi, utwardzenie dojazdu, estetyzacja terenu poprzez nasadzenie zieleni, ławki, grill, stoły, itp.

- Zagospodarowanie centrum wsi w postaci placu rekreacyjno-zabawowego, a w tym:

- zakup sprzętu zabawowego,
- zakup drzew i krzewów,
- zamontowanie sprzętu koszykarskiego,
- zakup kosiarki
- tablice informacyjne.

Przeznaczenie: Obiekt przeznaczony do użytku dla lokalnej społeczności, w szczególności dzieci i młodzieży, służący rozwojowi kulturalnemu, integracji mieszkańców, rozwojowi zainteresowań itp.

Realizacja: 2010-2013r.

Planowana kwota: ok. 500.000 zł

Źródło finansowania: Środki unijne, sponsorzy, udział mieszkańców.

Priorytet III:

Nazwa: Remonty dróg relacji: Stara Wisła - Kończewice, Stara Wisła - Lisewo

Cele:

- ✓ poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- ✓ skrócenie czasu przejazdu,
- ✓ zwiększenie komfortu podróżowania,
- ✓ przeciwdziałanie awaryjności pojazdów podróżujących tymi drogami.

Przeznaczenie: Drogi wykorzystywane są zarówno przez mieszkańców, przyjezdnych, turystów, itp.

Realizacja: 2010-2013r.

Planowana kwota: 2.000.000 zł

Źródło finansowania: Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013, inne środki unijne, Starostwo Powiatowe w Malborku.

Priorytet IV

Nazwa: Ścieżka rowerowa

Cele:

- ✓ stworzenie możliwości do czynnej rekreacji i wypoczynku,
- ✓ zwiększenie bezpieczeństwa i higieny spędzania czasu wolnego,
- ✓ zwiększenie estetyki wsi,
- ✓ zagospodarowanie terenów zielonych dotychczas niedostępnych dla mieszkańców wsi,
- ✓ wspomoczenie profilaktyki zachowań dewastacyjnych młodzieży,
- ✓ stworzenie atrakcyjnej oferty turystycznej,

Przeznaczenie: Ścieżka rowerowa będzie odgrywała ważną rolę zarówno dla mieszkańców, jako bazy rekreacyjnej i nitki komunikacyjnej, oraz dla turystów zainteresowanych zwiedzaniem Żuław.

Realizacja: 2009-2012r.

Planowana kwota: ok. 100.000 zł

Źródło finansowania: Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, działanie "Leader", inne środki unijne, sponsorzy, udział mieszkańców

Priorytet V

Nazwa: Wykonanie sieci gazowej z przyłączami

Cele:

- poprawa warunków życia mieszkańców
- aktywizacja działalności gospodarczej
- kompleksowa rozbudowa infrastruktury technicznej
- wysoki poziom usług społecznych
- aktywna ochrona środowiska naturalnego poprzez zmniejszenie zanieczyszczeń
- stworzenie warunków dla rozwoju budownictwa

Przeznaczenie: Z sieci gazowej korzystać będą przede wszystkim obecni mieszkańcy miejscowości, jak również nowi mieszkańcy zarówno w celach prywatnych, jak i w celu świadczenia różnego typu usług.

Realizacja: 2015-2016r.

Planowana kwota: 2.000.000 zł

Źródło finansowania: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, inne środki unijne, sponsorzy, udział mieszkańców.